

ROLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Herlea

ABONAMENTE:

pe 3 luni . . . . . 30 lei — pe 6 luni . . . . . 60 lei
pe 1 an . . . . . 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.
Exemplarul 2 Lei.

Marea și însuflețita adunare dela Orăștie

Din ședința comitetului județean al partidului național-țărănesc s'a dezvoltat o impunătoare adunare la care au luat parte peste 2000 de țărani

Au participat și dnii Mihai Popovici, Mihail Ghelmegeanu, Nic. Penescu, Virgil Kerciu, Dr. Serdici, Ioan Aron și alți fruntași.

Duminea în 3 Nov. 1935 a avut loc la Orăștie ședința Comitetului partidului Național-Țărănesc din județul nostru.

Poporul din împrejurimi auzind însă că această ședință va fi prezidată de dl Mihai Popovici și că vor sosi dela București mai mulți fruntași ai noștri, a venit într'un număr foarte mare, de peste 2000 de participanți.

Oaspeții au sosit în gara din Orăștie cu acceleratul dela orele 11 dim. fiind întâmpinați la gară de o delegație a comitetului județean. Din tren s'au scoborât dnii Mihai Popovici președintele organizației partidului nostru din Ardeal și Banat, — însoțit de dnii Mihail Ghelmegeanu f. ministru, Nic.

Penescu f. secretar general a Ministerului de Interne, Virgil Kerciu f. deputat și directorul ziarului „Ordinea”, N. Serdici deputat, Leontin Părvu avocat și fruntașul nostru din București. Dl Dr. Emil Șelariu vicepreședintele organizației noastre județene l'a binevenat pe Dl Mihai Popovici și pe ceilalți oaspeți. De aici oaspeții au fost conduși în sala Hotel „Central” unde a avut loc impunătoarea adunare.

La intrarea fruntașilor noștri pe scenă, întreaga sală care era supracapată și la parter și la loji și în galerie, a izbucnit în furtunoase aplauze.

Întâiu a luat cuvântul dl Dr. Iustin Pop primul vicepreședinte al organizației noastre județene.

Ruptura ne-a dat prilejul de a face acest examen. Și l-am trecut eu notă distinsă, pe cât de profundă a fost căderea dlui Vlad prin lipsa statorniciei și sincerității d-sale în credința politică.

Noi am dovedit în această ruptură, că nu pentru d. Vlad am fost credincioși partidului, ci pentru că d-nul Vlad alșsa, că este omul convins al acelui partid, care singur putea, să ne creeze credința noastră politică, că numai în acest partid și numai prin acest partid ne slujim bine patria și neamul, însușindu-ne programul lui cu toată chibzuiala și maturitatea noastră politică.

Iată pentru ce din conduși ne-am făcut conducători și l-am adus d-lui Vlad cel mai prețios omagiu de bine, când i-am declarat, că nu-l putem urma în apostasia sa, produsă de anume calculi ai d-sale, de ordine mai mult particulară decât de ordine politică.

Domnilor,

D-vs. cunoașteți prea bine motivele, care l-au determinat pe d. Vaida și conșoții să producă stășierea crudă și nefastă în partid; Eu sunt convins mai ales asupra unui motiv, ce a operat în hotărârea lor: li-s'a părut prea grea aceea muncă gigantică, ce se așteaptă dela partidul nostru, ca prin punerea în aplicare a splendorului său program să aștearnă țara pe noi temelii, — când există o altă cale ușoară și scurtă pentru a ajunge, — la putere: ușa lăaturalnică a bizantinismului, nesocotind ei, că această ușă e și ușa rușinei, căci înainte de a-i trece pragul, trebuie, să te desbraci și să-ți jertfești orice demnitate de bărbat de stat sau de simplu om politic.

Noi, domnilor, suntem perseverenți în muncă, de aceea ne mărturisim drept credincioși ai partidului și mal presus de toate mărturisim inspirația noastră și profundă și înaltă până la avânt poetic de programul partidului, pe care pentru adevărurile, ce le propăvăduiește, îl considerăm de Evanghelia noastră politică.

E un program acesta, asupra căruia trebuie, să zici, că precum porocivrit porocivrit bisericești; să nu iei omniale lui Dumnezeu în deșert, așa ne este oprit, să luăm în deșert programul nostru. El este menit, să producă o transformare a sufletelor cetățenilor acestei țări și întocmai cum creștinismului a nobilitat sufletul păgân și l-a făcut suflet creștin, așa programul acesta va trebui să transforme societatea noastră nobilitându-o și

înălțându-ola nivelul marelui ideal al societății soiidariste, singura, care corespunde eticei creștine și civilizațiunii cum și marelui exigențe de înălțare, prosperare și fericire a neamului românesc.

În scopul acesta programul partidului nostru va trebui, să stingă ori ce duh fanariotic și ciocoiesc, să extirpeze groaznica plagă a neamului: bizantinismul cu întreg convoiul lui de grele păcate, tot așa și politizantismul cu tot cortegiul lui de seclerități. Programul nostru va trebui, să producă o generală lăpădare de Satana, de toate lucrurile lui, de toți ingerii lui, de trufia lui și de toate spurcăciunile lui și să întroneze în toate drepturile lui sufletul românesc cu toată cinstea și curățenia lui, care va să vină, să judece vil și morții pentru faptele lor de stricăciune împotriva neamului și țării și să-și iee stăpânirea triumfătoare pentru a reface țara și ca structură socială și ca organizație economică și ca gândire politică și ca simțire socială!

Domnule Prezident.

Când Vă facem aceste mărturisiri de credință și devotament, îndrăznim a Vă cere un lucru: indulgența D-vs. Să nu scăpați din vedere, că județul Hunedoara a fost luat la țintă și în timpul regimului maghiar, dar și în timpul regimului român chiar dela primii început. Cei dintâiu au fost liberalii, cari au făcut prima năvălire barbară și de atunci năvălirile barbare n'au conținut.

Cu acești barbari politici de multe feluri avem de a lupta aici, în județul nostru, care după sfânta dreptate, compete numai partidului Național-Țărănesc, deoarece aici poate fi mai operant, aici poate produce mai mult bine noul program al partidului nostru având mediul și terenul propriu pentru aceasta: avem țărâni, avem muncitorime, apoi marile industrii mai ales miniere.

Această situație a noastră cu particularitățile ei, ne face, să ne resimțim îndoit de îndatoririle noastre. Vă cerem însă, că acolo și când ni-va fi greu de tot, și s'ar întâmpla, să nu răzvim, D-vs., Conducerea Centrală, să ne dați asistența, pe care vom nizu din răspuneri, să o binemerităm.

Fiiți bineveniți cu toții în mijlocul nostru și Vă rog Domnule Prezident, Mihai Popovici, să binevoiți a Vă lua locul prezidial, a prezida ședința de azi a Comitetului nostru județean și a ne face expunerile D-vs., pe care le veți crede de cuviință. Să trăiți!

(continuare în pag. 2-a).

Cuvântarea dlui Dr. Iustin Pop

Domnule Prezident.

Când D-vs. în greaua apostolie, ce faceți, cutreerând Ardealul și Banatul pentru a trece în revistă rândurile partidului nostru, V-ați gândit și la noi, venind în mijlocul nostru, — realizați o deosebită dorință a noastră de a Vă avea și saluta între noi. În deosebi D-vs. Domnule Prezident, Mihai Popovici, Vă aducem omagiile noastre nu numai ca Președintelui tuturor organizațiilor din Ardeal și Banat ale partidului nostru, dar spre marea noastră plăcere și bucurie și ca președintelui organizației noastre județene, ales cu unanimitate în întrunirea noastră dela 18 August 1935.

Am făcut această alegere înțeleaptă pentru a ne crea un titlu de mândrie, ca județul nostru să fie reprezentat în viața partidului de o personalitate proeminentă a vieții noastre publice, care ia la inimă cu toată căldura și noblețea și destinul și rosturile partidului, iar cu talentul său organizatoric și-a creat abilitatea de a conduce și de a îndruma activitatea de partid dezvoltând simțul de datorință și disciplină al membrilor partidului.

Noi știm, că acceptând D-vs. demnitatea, ce V-am oferit, mai adăugați o sarcină la cele multe, ce apasă umerii D-vs. așa, că poate, va părea ca o lipsă de smerenie din partea noastră, că mai contribuim și noi la sporirea grelei povori, ce Vă angajează în atâtea părți. Am îndrăznit însă totuși, să ne dorim sub oblăduirea D-vs. de președinte al nostru, pentru că ne gândeam și eram convinși, că avându-Vă de șef al nostru, facem un act de asigurare al intereselor bine înțelese ale partidului nostru în acest județ mare cât Bucu-

vina, cu 100.000 alegători la județ și comună și 95.000 alegători la alegerile de deputați parlamentari.

În schimb noi ce Vă putem da?

Devotamentul către partid, inspirația pentru programul acestuia, cinstea și respectul către conducătorii lui, în special către D-vs., cel mai apropiat de noi.

Și când rostesc acest cuvânt „devotament”, mă stăpânește un curaj de a spune, că noi, hunedoreni, știm, să ne cinștim șeful și partidul. Nu voiu insista asupra epocii, care a premers rupturii ușurate și păcătoase, produsă de d. A. Vaida, căruia i-sa atașat și fostul nostru șef, d. Aurel Vlad, — ci vreau, să arăt, că chiar produsă ruptura când d. Vlad ne-a părăsit, am dat noi dovada, că suntem la un nivel înalt al conștiinței noastre de membri ai partidului și al devotamentului, datorit partidului.

Pentru ce spun eu aceasta? Pentru că înainte de ruptură noi îl consideram pe fostul nostru șef concret în mod inseparabil de organizația noastră, iar lumea zicea, că județul Hunedoara este fiul dlui Vlad, care întruchipa și exprima în acel timp încarnațiunea partidului nostru pe aceste plaiuri și că d-sa absorbea totul așa, că partizanilor nu li-se revenea alt rol, decât să-l urmeze orbește ori unde i-ar duce.

Așa se credea despre noi. Explicațiunea? Noi cu dl Vlad ne-am trăit traiul politic — grație manierelor noastre cavaleresti și atitudinii noastre de înaltă etică creștină, — în așa o armonie, care prin continuitatea ei neîntreruptă nu dădea ocaziune pentru noi de a face examen, că până unde cu dl Vlad și când fără el?

După cuvântarea dlui Dr. Iustin Pop dl Mihai Popovici mulțumește pentru cinstea ce i-se face și propune ca adunarea de azi să o prezideze dl Dr. Iustin Pop, după aceea a luat cuvântul dl I. Demea secretarul județean a tineretului, vorbește pentru necesitatea organizării tineretului ale partidului nostru.

Cuvântarea dlui I. Demea:

Dl I. Demea, secretarul general al tineretului spune: „Tineretul acestui județ, care prin puterea sa de vioiciune, ideal și entuziasm, se impresionează mai adânc, simte azi o bucurie, la fel cu miile de ostași vechi ai partidului, când salutăm între noi pe vrednicul luptător naționalist de ieri și acela către care se îndreaptă nădejdele de mai bine ale Ardealului Dl Mihail Popovici, președintele nostru.

Și cât de curând, avem convingerea că întregul tineret va fi alăturarea de aceia cu cari este astăzi, țara întreagă, partidul național-țărănesc.

Un Ion Mihalache și Iuliu Maniu sunt destulă garanție că frumosul program al partidului se va împlini.

Asemenea conducători cer vremurile de azi, asemenea conducători voiește țărănimea și în asemenea conducători tineretul își pune toată încrederea sa și vă asigurăm că la ordinele de sus și ale D-voastră, tineretul va fi gata și vă va răspunde în orice moment din toată inima sa sinceră: „Prezent” Să trăiți!

După dl Demea a luat cuvântul dl Adv. Lazăr Dânsoreanu secretarul general al organizației noastre județene care își prezintă raportul său:

Raportul dlui Adv. L. Dânsoreanu:

D. L. Dânsoreanu secretarul general al organizației județene face un raport detaliat asupra situației politice din județ, arătând că județul Hunedoara este unul dintre cele mai mari și bogate județe din țară. Cu toate acestea în 17 ani de activitate politică românească s'a realizat foarte puțin. Ba chiar unele întreprinderi cari au fost în activitate s'au lăsat în părănginire.

În ce privește sciziunea Vaida arată că dl Vlad a fost 40 de ani conducătorul și stăpânul acestei organizații, că el a fost urmat cu încredere oarbă de toți membrii partidului că cei dela Ruși au plătit chiar cu viața lor devotamentul față de dl Vlad, însă atunci când dl Vlad a luat o atitudine în contra democrației și a atacat pe dl Iuliu Maniu atunci a fost părăsit de aproape unanimitatea partizanilor și și de aceia cari l-au cunoscut o viață întreagă, fiind urmat doar de 2 șefi de plasă din 10 și de 27 din 130 membri din comitetul executiv.

Termină asigurând pe dl președinte Mihail Popovici că organizația de Hunedoara cu entuziasmul ei tradițional îl urmează necondiționat și cu tot devotamentul.

După aceea ia cuvântul dl protopop Valer Paveloni din Orăștie în numele organizației locale.

Cuvântarea dlui protopop Valeriu Paveloni:

La 1 Dec se împlinesc 17 ani de la Unire După unire sufletele ardelenilor erau stăpânite de o covârșitoare bucurie, pentru că în unire au văzut împlinirea celor mai arzătoare dorințe ale neamului: libertate și dreptate. Libertate de gândire, de judecată și de exprimare a gândurilor am nădăjduit de la unire și o dreaptă stăpânire pentru toți românii. Unde este azi libertatea? Unde este dreptatea? Le-o confiscat regimul liberal prin cenzura și stare de asediu și prin obiceiurile de bun plac, pe care le-a introdus în administrația publică a țării!

Putem vorbi de libertate când nu-i voie să scriem la gazetă și să jude-

căm lucrurile rele din țară l libertate cetățenească se chiamă obiceiul liberal, de doi ani de zile, — de-a administra comunele orașele și județele cu comisii interimare?!

În ce privește dreptatea liberală este de ajuns să pomenim felul cum se încasează impozitele: sunt organizate echipe de devastare, cari pe lângă că execută fără milă și fără temei pe cetățenii pacincii, îi mai bagă și în spaimă prin manierele lor. Iți face impresia, că sunt streini din alte țări veniți să ne batjocorească. Au scumpit viața și au pus impozite și pe făina din care s'ar încumeta țărânul să pregătească un colț de plăcintă!

Desnădejde și mare amărăciune stăpânesc sufletele maselor țărănești. În această situație singura și hotărâtoarea nădejde ne-o punem în programul partidului național țărănesc și în conducătorii lui: Ion Mihalache, Iuliu Maniu și iubitul nostru președinte, care e și președintele Ardealului și Bănătuului: Dl Mihail Popovici.

În numele organizației partidului nostru din plasa Orăștie îi promitem ascultare și-i dorim să ducă steagul la biruință, strigându-i la mulți ani.

După aceea ia cuvântul pe rând d-nii Ioan Aron, Virgil Kerciu, V. Serdici și Nic. Penescu.

Cuvântarea dlui Ioan Aron:

Am venit pregătit la Orăștie cu un fel de cuvântare și văzând această adunare mă văd obligat să îmi schimb cuvântarea potrivit cu acest auditoriu înțelegător și ales. — Eu vă aduc salutul luptătorilor neînfricați din țara Făgărașului și sunt fericit că în Dvoastră văd pe frații aceluiași luptători neînfricați, parcă mă regăsesc între Făgărașenii mei.

Cuvântarea dlui Virgil Kerciu:

La Iași a avut loc o consfătuire a membrilor actualului guvern. La această consfătuire majoritatea miniștrilor prezenți, a lăudat activitatea cabinetului. Singur primul ministru d. Gh. Tătărescu, s'a arătat pesimist. D-sa a declarat că țara românească, trece prin cele mai grele momente, pe care le-a întâlnit dela război.

Noi suntem de acord cu d. Tătărescu. Țara întreagă protestează și suferă. Dar atunci de ce d. Tătărescu nu pleacă dela putere și să lase locul altora mai destoinici?

Partidul național-țărănesc de la instalarea regimului liberal la cărma țării a dat alarma. Noi am arătat greșelile de conducere, jalul organizat în averea Statului și falimentul economic, financiar și politic, care ne amenință. Astăzi evenimentele ne dau dreptate și d. Tătărescu le confirmă.

Față de Rege și Coroană, și-a manifestat seninătate de afecțiune respectuoasă, prin fapte și nu prin vorbe.

Față de țărănime ne-am îndeplinit în întregime obligațiunile.

Le-am acordat toate libertățile și le-am dat toate drepturile de cetățeni liberi ai României.

Avem în fruntea noastră pe întemeietorii României-Mari, d-nii Ion Mihalache, Iuliu Maniu, Mihail Popovici, Dr. Lupu, avem de partea noastră întreg poporul român și dreptatea. De partea noastră va fi și bănda.

Cuvântarea dlui Deputat Serdici:

Aduce salutul organizației din Târnavă Mare. Spune că a venit aci nu numai din dragoste către populația din Hunedoara dar și din datorie pentru aceia cu care 5 ani la rând a împărțit la oaltă durerile și suferințele.

Amintește că în locuința sa dela Soimuși s'au ținut toate consfăturile pentru ridicarea plugărimii din Hunedoara și a muncitorimii și atâtea

și atâtea centre industriale din această regiune. Regretă că toate nădejdele puse în guvernările liberale de după război, au căzut la pământ și scăparea nu o mai vede decât într-o guvernare național-țărănistă.

Cuvântarea dlui Nic. Penescu:

Astăzi cântăm ca și altă dată poetul: Munții noștri aur poartă. Noi cerșim din poartă'n poartă. Căci cu toate că țara-i mare și bogată. Tot atât de mare este sărăcia dela sate.

Se cuvine să ne întrebăm: unde este rolul avuțiilor noastre. D. Pe-

Discursul d-lui M. Ghelmegeanu

Țara s'a ales cu legea electorală bazată pe primă care de atunci și până azi a falsificat întregul curs al vieții publice. Cu toate sforțările repetate ale partidului nostru legea electorală nu s'a putut modifica fiindcă nu s'a obținut adevăzurile necesare. Și la adăpostul ei toate combinațiile artificiale au căpătat nădejdea de realizare.

Partidul liberal el însuși a avut să sufere numai după câteva luni de guvernare averescană puternicul rechizitoriu al unui fost subsecretar de stat.

Este curios cum din experiența trecutului primul ministru de astăzi, un învățel pe atunci, nu trage nici o concluzie, tolerează și urmărește aceleași inventare de forțe artificiale.

Experiența de azi poate fi mai fustă în urmări decât aceia dela 1926. România nu poate tolera stimularea forțelor anarhice și nici transformarea politicii externe după necesitățile de partid.

Guvernul făcându-se că apără ordinea, incurajează factorii anarhiei sociale profactori a unei politici de desbinare și de dictatură. Această nenoro-

Expozeul d-lui Mihai Popovici

Suntem umili servitori ai idealului național. Suntem plugul care trage brazda din care se înalță mâine buna stare a țărănimei. Suntem ostașii care apără libertatea și drepturile poporului.

Aci în Ardeal am întrevăzut cu zeci de ani în urmă nevoia ideii naționale și a ideii democratice ca singur fel pentru împlinirea marelor comandamente ale istoriei.

Iuliu Maniu este reprezentantul românismului integral, a fost în trecut și este și astăzi făclia care a luminat drumul românilor pentru unire și călăuzirea care a condus la împlinirea României-Mari. Întotdeauna cuvântul lui Iuliu Maniu a fost hotărâtor pentru viața și viitorul românilor de dincolo de Carpați. Dacă ar fi să amintesc numai de ceace ar fi trebuit să se întâmple dacă ar fi primit înțelegerea cu Ștefan T. Sza și încă marele nostru conducător sufletec are dreptul la recunoștința neamului. Tenacitatea, caracterul, voința fermă, energia sufletului lui mare și iubitor al păturilor mari țărănești constituie o cheazășie pentru siguranța împlinirii visurilor noastre.

Și pe un asemenea om vrea să l doboare as'ăzi d. Aurel Vlad?

D. Tătărescu vrea să dea impresia țării că guvernează.

A guvernarea înseamnă a creea, a guvernarea înseamnă a realiza împlinirii pozitive, a guvernarea înseamnă a găsi soluții pentru problemele complexe ce sunt la ordinea zilei, a guvernarea înseamnă a avea autoritatea să conduci nu slăbiciunea de a te lăsa condus. Ceace face d. Tătărescu astăzi este numai praf în ochii mulțimei, paleative în lipsă de soluții, aroganță în loc de modestie.

Răul pe care l-a făcut țării guvernul dlui Tătărescu este așa dar foarte mare fiindcă sufletul mulțimii a devenit neîncercător iar neîncercerea alimentează anarhia.

E timpul deci, că guvernul incapa-

nescu se ocupă de atitudinea vala-hiști'or și a celorlalte grupulețe politice cari, fără program fără ideologie, și fără sinceritate puse la remorca libereților vor să se erijeze în factori de conducere.

Nu luptăm contra dlui Tătărescu ci contra sistemului de asupraire și nedreptate. Guvernul ne-a interzis întrunirea dar noi totuși o vom ține fiindcă nu mai este timp de pierdut. Un ceas pierdut poate deslănțui o catastrofă națională, un ceas câștigat poate aduce fericirea țării.

După dl Penescu ia cuvântul dl Mihail Ghelmegeanu f. ministru.

cită acțiune politică se datorește și faptului că guvernul nu se mai poate menține în numele capitalului său politic propriu și în baza operii pe care a săvârșit-o.

Ultimul demers al primului ministru arată încăodată situația disperată în care se află guvernul. Se cere amânarea demonstrației noastre pentru a micșora prestigiul parlamentului prin presiunea stradei. Dar, pentru acest prestigiu partidul național-țărănesc prin reprezentanții săi în parlament au lucrat ani de-arândul. Pentru susținerea acestui prestigiu partidul național-țărănesc a făcut cele mai libere alegeri pe cari le-a cunoscut viața noastră publică.

Dață guvernul n'a răspuns misiunii sale are datoria patriotică să tragă consecințele pentru a nu țara în frământări pe cari nu le îngăduie asprele vremi prin care trecem.

După discursul dlui Ghelmegeanu își începe marele expozeu politic Dl Mihail Popovici care este primit cu frumoase aplauze de către întreaga asistență.

bil să se retragă. Iar dacă se îndărătnicește să rămăe, avem nu numai dreptul dar și datoria ca mandatai ai voinței țării să-l izgonim.

14 Noembrie este începutul luptei mari pe cari trebuie să o ducem.

Nu luptăm pentru dărâmare guvernului. Cu un organism premiat și slăbit noi nu ne luptăm. Luptăm pentru altceva: pentru crearea unui stat nou. Pentru statul național țărănesc.

Ce vrea statul țărănesc?

Dărâmare putregaiului și ridicarea temeliei sănătoase pe care să poată înalța o nouă așezare mai dreaptă mai bună și cu mai multă dragoste pentru imensa mulțime a țărănilor. Mai înseamnă o justiție mai ușoară pentru populația satelor, o mai dreaptă distribuție a bugetului statului proporțională cu clasele sociale, ce-l compun, mai multă lumină pentru cei 80 la sută din fiii acestei țări, mai multă sănătate pentru aceștia și mai multă răsplata pentru munca pe care o depun spre binele și fericirea țării. Iată în două cuvinte scopul statului țărănesc menit să ridice după atâtea amar de vreme clasa obișnuită a poporului român care este și cea mai numeroasă. Pentru împlinirea acestui stat țărănesc, vă chemăm la 14 Noembrie la marea adunare din Capitala țării.

La sfârșitul adunării pe care o încheie dl Dr. Iustin Pop, mulțumind oaspeților întreaga adunare în picioare întonează imnul „Desteaptă-te Române”.

După zădărire la orele 4 p. m. a avut loc un banchet dat în cinstea oaspeților în restaurantul „Central”.

După banchet a avut loc o ședință a delegației permanente sub prezidenția dlui Mihail Popovici la cari au luat parte mai mulți fruntași și în care s'a desbătut pe larg problemele politice ale județului — Ședința delegației permanente a luat sfârșit la orele 7 seara când oaspeții au fost conduși la gară, și-au plecat cu acceleratul de seară înapoi la București.

Rep.

Răspunsul d-lui Ion Mihalache

La scrisoarea dlui G. Tătărașcu referitor la interzicerea marelui întruniri dela 14 Noembrie a Part. Național Tărănesc, d. Ion Mihalache, președintele partidului Național Tărănesc, a dat eri următorul răspuns:

Domnule Președinte de Consiliu

Am primit scrisoarea dvs. cu data de 2 Noembrie publicată și în gazetele de după amiază.

Drept răspuns, am onoare să vă comunic următoarele:

1. Am luat act de „aprobarea principală acordată cererii partidului național țărănesc de a organiza în București o întrunire politică”.

Această aprobare era altminteri firească, întrucât Constituția garantează dreptul de întrunire.

2. In ce privește sugestiunea dvs. de a strămuta data demonstrației, suntem convingeți că dacă veți examina mai obiectiv și mai temeinic veți constata inexistența celor două „piedici” pe care le arătați.

În edevăr:

a) Nu este nevoie să căutăm „un veac și jumătate în urmă” și „în istoria altor popoare când Adunările Legiuitoare lucrau sub voiața străzii și presiunea masselor” spre a ni-se invoca drept de interzicere a unei adunări fixate pentru ziua de 14 Noembrie, când Corpurile Legiuitoare nu sunt încă deschise.

Vă puteți aminti un fapt mai recent, petrecut exact acum doi ani și anume în țara noastră. Este cazul partidului liberal, care fixase o „adunare demonstrativă” la București, și nu în ziua de 14 Noembrie, ci chiar de 15 Noembrie data deschiderii Parlamentului. Și deși „hipotezele” acestei adunări dădeau motive temeinice guvernului de atunci să se teamă de dezordini, totuși adunarea na fost împiedicată.

Partidul național-țărănesc a dovedit recent că poate desfășura cu mijloace proprii în desăvârșită liniște demonstrații de zeci de mii de cetățeni. Firește că nu noi avem a răspunde de provocările alimentate sau tolerante de guvern după metode prea bine cunoscute. Este de ajuns ca guvernul să renunțe la ele și pe această cale să contribuie la asigurarea ordinii.

b) Cât privește a doua piedică: cererea simultană a partidului domnilor Cuza și Goga de a organiza pentru aceeași zi o demonstrație publică, avem de observat că guvernului, căruia i-a plăcut să și-o creieze, îi este și mai ușor să o înlăture.

Partidul național-țărănesc are de mult aprobate de direcția C.F.R. numărul maxim de vagoane și trenuri ce pot intra și eși în garile Capitalei în timp de 24 ore, cât va dura sosirea, adunarea și plecarea partizanilor noștri.

Pe această bază s'a și înlocmit itinerarul potrivit; iar cu recipisa nr. 35 seria 6189, transporturile au și fost aranjate.

Este deci imposibil materialmente ca pentru aceeași zi să se organizeze transporturi pe cale ferată cu trenuri în plus.

Adăugând și considerațiunea că ce este legal după 17 nu poate fi ilegal la 14 Noembrie — suntem că veți înțelege că Partidul Național Tărănesc nu poate renunța la data de 14 Noembrie fixată pentru adunarea noastră.

Iar de consecințele unei măsuri ilegale nu avem să răspundem noi.

Vă rugăm să binevoiți a primi asigurarea stimei mele.

Ion Mihalache.

Vom ținea adunarea dela București cu ori ce preț

Către Președinții și fruntașii noștri de pe sate!

Deși guvernul ne a interzis adunarea dela 14 Noembrie care vom s'o ținem la București, anume ca M. S. Regele să nu poată cunoaște voiața poporului și ca să nu putem striga în fața M. S. „jos guvernul”, — deși a dat ordin „căilor ferate ca să nu ne de-a vagoane, partidul nostru a hotărât că va ține adunarea dela București cu ori ce preț.

De altfel se simte în popor că oa-

menii sunt din ce în ce mai îndârjiți în contra guvernului care vrea să ascundă voința poporului în fața M. Sale Regelui.

De-aceia toți președinții și fruntașii noștri de pe comune să se prezinte, — de îndată ce primesc această știre, — la președintele organizației de plasă dela care va primi toate îndrumările cuvenite în vederea adunării dela 14 Noembrie.

Intrebare publică pentru dl Vlad

Întrebăm publice pe dl Vlad care se șifonează în gazeta sa pe chestia incidentului dela 3 Nov. 1935 și pe chestia pretinselor mele declarațiuni că:

1. Domnia Sa aprobă fapta lui Bubi Munteanu care în stare de ebrietate a venit să ne tulbure adunarea, nu strigând, ci urlând „Trăiască Vlad, jos cu trădătorii”?

2. Aprobă atitudinea simbriașilor săi cari au luat parte la incident, se condând pe Bubi? — și cari în definitiv nu aveau ce căuta acolo.

3. Nu crede Domnia Sa că ar fi putut foarte bine să manifesteze tipărand o ediție specială gazetei Sale, sau manifeste, sau nu ar fi avut alte mijloace civilizate prin care să influențeze opinia publică?

4. Dacă Dânsului personal i-s'ar fi întâmplat un incident similar cum ar fi calificat pe tulburenți, ticăloși sau nu?

În consecință dl Vlad trebuie să știe că declarația pe care mi-o atribuie în gazeta sa **nu corespunde adevărului**, ci i-a fost rău talmăcită căci eu adresându-mă grupului de tulburenți le-am declarat că au toată liber-

tatea să ne tulbure adunarea dar să-și tragă pe seamă că dacă ei vor provoca scandal vor trage consecințele în frunte cu șeful lor pe care în acel caz noi îl credem direct răspunzător pentru incident și că **dacă vor face scandal** voi lua o grupă de 20—30 de oameni, mă voi pune în fruntea lor și voi sparge casa dlui Vlad și pe urmă casa fiecăruia dintre ticăloșii cari ne tulbură fiindcă **fața de obstrucție și teroare anarhică nu ne putem apăra decât tot cu teroare, — atunci când credem că organele legale nu mai sunt în măsură să ne apere**”.

Itată Domnule Dr. Vlad **sensul** declarațiilor mele cari **conțin ultima expresiune a sentimentului de apărare față de tendința e-narhică și tulburență manifestată de simbriași D-tră**.

Iar D-voastră cei dela dreapta, cari prelindeți ca serviji înainte de toate idea de ordine și disciplină, suntem foarte curioși să știm în ce lumină așezați faptele înfățișate mai sus?

Dr. Alex. Herlea.

† Adolf Siber, † Dr. N. Olariu, † Simion Damian

† Adolf Siber, a fost directorul tehnic al societății „Mica” din Brad și a fost unul dintre cei mai recunoscuți tehnicieni din țară. Astfel el a fost profesor la Politehnica din Timișoara, undea a adus mari contribuțiuni în specialitatea sa. — De altfel întregă organizarea și dezvoltarea tehnică a marilor exploatări ale societății „Mica” se datorează spiritului său organizator.

Defunctul a fost un model de corectitudine și caracter și dela el societatea și economia națională aștepta încă multe contribuțiuni, fiind de-abia în vârstă de 56 ani.

Adolf Siber a decedat în urma unui acces de cord în seara zile de 31 Oct. 1935 pe când se afla la București. — Rămășițele pământești ale defunctului au fost înhimate în ziua de Duminecă 3 Noembrie 1935 la Sibiu iar în ziua de 10 Noembrie 1935 vor fi transportate la Brad unde vor fi așezate spre vecinică odihnă.

† Dr. Nicolae Olariu. Duminecă în 3 Noembrie 1935 a jecat din viață la Petroșeni, notarul public Dr. Nicolae Olariu în vârstă de 56 ani. Defunctul a fost unul dintre fruntașii vieții românești de înainte de Unire. Imediat după preluarea imperiului românesc, a fost numit șef al judecătorei din Petroșeni și încredințat cu romanizarea acestei instituțiuni. — După câțiva ani de funcționare a fost numit notar public, care funcțiune a deținut-o până în clipa morții.

Inhumarea rămășițelor pământești ale defunctului a avut loc în ziua de Marți 5 Nov. 1935 pe lângă participarea unui imens public care l-a petrecut până la locul de vecinică odihnă. Odihnească în pace!

† Simion Damian. Mai zguduitor de dintr toate a fost pentru noi Orăștienii vestea morții lui Simion Damian care a decedat subit la Sibiu în dimineața zilei de 4 Noembrie 1935 în vârstă de 56 ani. — Defunctul a fost conjugeteanul nostru nă-

cut în comuna Balșa dintr'o frunțase familie preotească, — curând după terminarea școlii a fost numit contabil al Băncii „Ardeleana” din Orașul nostru unde a funcționat nefatrupt timp de 20 ani. După preluarea imperiului datorită calităților sale și spiritului său practic a fost numit șef de secție în consiliul dirigent dela Sibiu, după desființarea căruia a fost conducătorul mai multor instituțiuni economice din Ardeal, astfel a fost funcționar superior la Forestiere, director regional la societatea Distribuția iar peste 6 ani avansat la gradul de inspector regional.

Inhumarea rămășițelor pământești a avut loc în ziua de Miercuri 6 Nov. 1935 în cimitirul ortodox român din Orăștie. — Corpul neînsușiețit al defunctului a fost transportat în ziua de 6 Nov. 1935 dela Sibiu la Orăștie și aici așezat în biserica ortodoxă unde s'a săvârșit ceremonia religioasă. La sfârșitul tristei ceremonii au luat cuvântul preotul Iosif Vințan și directorul societății Distribuția cari au evidențiat calitățile și meritele defunctului. — După aceea o mulțime imensă a condus cortegiul funebrel până la groapă. S'au văzut peste 30 de coroane de flori și o mulțime de buchete. Cu durere spunem, — deși parcă n'ar fi aici locul să facem această diversivă, — că deși Simion Damian și-a dat 20 de ani din viața sa prin activitatea depusă la Banca „Ardeleana” din partea acestui institut nu am văzut nici un buchet de flori și nici nu s'a rostit vre-un cuvânt ponegeric.

Prin moartea lui Simion Damian noi toți cari l'am cunoscut, l'am iubit și cari îl regretăm știm că s'o dus dintre noi un exemplu de activitate și energie, un bun tată de familie și soț dar mai ales unul dintre cei mai muncitori oameni cari ar putea să servească încă multă vreme o pildă de hărnicie generațiilor viitoare. Odihnească în pace!

Cine a provocat scandal

la adunarea de Duminecă

Duminecă în 3 Nov. a. c. cu ocaziunea venirii dlui Mihai Popovici la Orăștie a fost și un incident așa cum de altfel cu moravurile noastre politice, este foarte explicabil

Velahistii adeva oamenii lui Vlad și a lui Vaida și-a acelor cari în cu lincuşitorii celor de sus și cari vreau să ajungă la putere pe ușa din dos, plezneau de ciudă când vedeau că vin toți fruntașii cei mai de seamă din împrejurimi să ia parte la adunarea noastră și să-l aștepte pe dl Mihai Popovici.

Astfel dacă au văzut că n'au putut căpăta pe nimeni ca să facă scandal sau postat un grup de 5 domnișori la poarta Centralului și când s'a dat jos din mașină au început să strige „trăiască Vlad, jos cu trădătorii etc”. — Grupul era compus din Cornel Mihăilă directorul Băncii „Ardeleana”, Ion Lăzăroiu șef contabil al Băncii Ardeleana, Dr. Nicolae Mihăilă avocat, fratele directorului, (pe care-l credeam mult mai obiectiv și serios, un element mai mult ocolitor al incidentelor), Ioan Cherecheș contopist la Ardeleana și Bubi Munteanu jirantul responsabil al gazetei dlui Vlad, era într'o stare de beție așa cum de altfel este obiceiul acestui domnișor.

De-aici se vede că toți cari eran simbriașii dlui Vlad, își aflau de datorie ca să facă acte de sacrificiu pentru stăpânul lor.

Oamenii cari erau împrejur au reacționat de îndată și i-a pus la punct pe acești oameni cari nu și-au dat

seama de ceace este cu cale sau nu să facă. Astfel fostul nostru primar din Hațeg, dl avocat Victor Savu, i-a plesnit una sănătoasă peste fălci lui Bubi iar vrednicul nostru țaran N. Pârvan, l-a prins de piept și l-a îmbrâncit odată de era cât pe-acți să-și lașe oasele pe trotuar.

Care este însă partea urată din acest incident că dl Bubi Muntean în preziență înfăinându-l pe dl Dr. Herlea l-a întrebat că poate participa la adunare și l-o rugat să-i de-a și lui un bilet de intrare, iar dl Dr. Herlea l-a poftit să vină și el în calitate de gazetar. —

Drept răspuns la acest act de complezanță domnișorul s'a îmbătat una bună și a voit să ne tulbure liniștea adunării.

Mai trist decât aceasta e faptul că 3—4 intelectuali, un director de bancă un șef-contabil, un avocat, se pretează la acte de huliganism așa cum le-ar interzice demnitatea lor socială și profesională, se vede însă că au făcut-o într'un moment de disperare când au văzut că nu se găsește nici un om sau măcar vre-un țigan care să ne tulbure adunarea, — atunci și-au luat inima în dinți și-au făcut ceace a-ți văzut.

Nu știm însă că Banca Națională nu are vre-un cuvânt față de această întâmplare?

Și dl mai întrebăm în mod public și pe dl Vlad că Dumnealui aprobă asemenea fapte și nu se gândește la posibilitatea aplicării proverbului „Hodie mihi cras tibi”. B. N.

De ce s'au înfuriat oamenii lui Vlad?

— De-oparte partidul de alta ciurucurile —

De Duminecă încoace cățelușii lui Vlad sunt tare furioși. Așa se poartă de parcă nu ei ar fi provocat scandalul și fac pe supărații, adevărul e că ei de către pădure. — Adevărul însă este că ei s'au înfuriat fiindcă au avut ocaziunea să vadă adevărul și să vadă că poporul cinstit nu se duce cu cei ce-și părăsesc partidul și trădează interesele democrației și a sărăcimii. — Astfel am văzut că toți fruntașii de pe sate sunt strâns uniți în jurul stea-

gului purtat de dnii Mihalache și Maniu. Ori acum au văzut că partidul național-fărănesc tot partid mare și puternic a rămas iar de cealaltă parte au rămas numai ciurucurile.

Pe noi nu ne miră faptul lor că este faptă de oameni disperati. — Trebuie însă să grijească bine că din disperat foarte ușor poți deveni descreeat și-ar fi păcat de așa bomboane de exemplare ca să-și piardă complect mințile.

x. y.

ȘTIRI

Patriarhul Miron cunună 300 de perechi. Patriarhul Miron Cristea înconjurat de un numeros sobor de preoți a celebrat ieri la un altar învâzător în piața orașului, cununia a 300 de perechi cari trăiau până acum în concubinaj. Solemnitate a dobândit prin prezența înaltului patriarh o mare importanță, la ea participând mai multe mii de credincioși. Tot cu acest prilej au fost botezați peste 80 de romi mohamedani.

Regele George a Greciei, a hotărât, de comun acord cu generalul Condylis regent și șef al guvernului din Atena să se reîntoarcă în patrie în ziua de 17 Noembrie. Suveranul va pleca spre țară însoțit de întreaga familie și de prințul Paul, moștenitorul prezumtiv al tronului, pe bordul cuirasatului „Averoff” care-l va lua din Anglia.

60 de femei candidează la alegerile generale engleze. La alegerile generale din Marea Britanie vor candida 60 femei. Dintre acestea 31 sunt candidate laburiste, 20 conservatoare, 7 liberale și 2 independente.

Arestarea lui Mih. Stelescu. Poliția a arestat pe fostul deputat gardist M. Stelescu pentru a se putea judeca procesul incidentelor din Parcul Carol de acum trei ani.

Groznică război a unui copil. Copilul Aurel N. Dragomir de 10 ani de fel din comuna Cioronii de jos a dat foc casei părintești și unei clăi cu paie. Focul fiind alimentat de vânt, a incendiat 15 gospodării vecine. Numai datorită unui noroc, flăcările au putut fi stinse, evitându-se astfel un dezastru. Copilul a dat foc casei pentru că se război pe maică-sa, care refuzase să îi dea câțiva lei pentru bomboane.

Soartea lobagilor din Ungaria. Deputatul Matei Matolcsy, care a părăsit acum câteva săptămâni partidul lui Gömbös, a rostit în ședința dela 23 Oct. crt. a parlamentului o interpelare în chestia jilerilor de pe moșii nemeșești.

Și a spus între altele (cităm din „Magyarsag” dela 24 X):

„Umblând prin casele slujilor acestora, am constatat că poporul unguresc trăiește într-o adevărată robie albă. Sunt camere, unde trăiesc îngrămădite câte trei familii. Se poate vorbi în im. prejurări de-acestea despre morală?”

Apoi:

„Muncitorimea maghiară agricolă este în cea mai îngrozitoare situație; sute de mii de inși fomesc așa-zicând pentru-că nu mănâncă în fiecare zi decât napi fierți, ei și cu familia întreagă. Lumea aceasta se află în fața celei mai cumplite ierni.”

La trenurile de lux dintre Paris și Le Havre se atașază de câteva săptămâni încoace vagoane baruri, în cari se poate dansa întocmai ca la barurile din oraș. Deocamdată se dansează numai după plăci de gramofon.

Impușcarea unui deputat liberal. Deputatul liberal Vorvoreanu dela Turnu Severin a fost împușcat de niște necunoscuți și a încetat din viață. Princișele pentru care a fost împușcat ar fi de natură politică.

Au trecut 17 ani dela nea-tărănarea Cehoslovaciei. Luni, în 28 Octomvrie s'au implinit 17 ani decând vecina și prietena noastră Cehoslovacia a fost declarată neatârnată și smulsă din cătușele stăpânirii austriece. Nea-tărănarea aceasta i-se datorează în mare măsură președintelui Masarik și prietenului său Beneș, cari au stăruit pe lângă guvernele țarilor apusene, ca poporul cehoslovac să fie declarat liber.

Spania. Guvernul spaniol a demisionat, în ziua de 29 Octomvrie. Se constatase, că mai mulți oameni politici și înalți funcționari, s'au amestecat în afaceri nepotrivite cu situația lor. — La noi, în jurul jafului cu devizele, spre pildă, încă s'au descoperit foarte multe ticăloșii, dar nu se gândesc nimenea să se dea delături. Trebuie să măturați cu forța!

Un mare meeting de aviație s'a desfășurat Duminecă 27 Oct. 1935. pe terenul de sbor dela Băneasa, lângă București. În aceste demonstrații de zbor cu avioanele, pe lângă aviatorii români au participat și delegații din Cehoslovacia, Rusia Sovietică și Polonia, care au dat dovadă de multă dibăcie în conducerea avioanelor. Deasemenea aviatorii români au finit să fie pe aceiași treaptă cu aviatorii streini.

Avioane uriașe. de bombardament, în număr de 24 construște până la sfârșitul acestui an, fabrica franceză Farman. Avioanele vor fi complet de metal, cu câte 4 motoare și cele mai mari din lume. Pentru construirea acestor fel de avioane, fabrica franceză a făcut pregătiri de 8 luni de zile. De acum încolo va putea, ca tot la 5 zile să livreze câte un un astfel de avion uriaș.

Păcală și Tândală

Colțul-vesel

Tândală: Bună ziua mă Păcălici, să ști că de mult te caut și nu te mai gășesc.

Păcală: Dapoi ce grabă te face să mă cauți.

Tândală: Iacă vreau să te iau și să te trag de urechi, că după obiceiul tău de care nu te poți lăsa, iar mă-i păcălit una bună!

Păcală: Dapoi ce să fac decă lumea m'a botezat Păcală! — De despre cei vorba că eu atâtea păcăleli am tras în lume de nici nu mai știu despre care vrei să vorbești?

Tândală: Ce te prefaci mă Păcălici. dapoi nu ști c'ai venit acasă la Turmași și-ai spus la toți oamenii că la adunarea care s'o ținut Duminecă la Orăștie pentru partidul dlui Maniu, vre-o cinci domnișori au mâncat o slântă de bătae de numai așa le ieșea praful din fundul pantalonilor.

Păcală: Apoi nu-i adevărat?

Tândală: Desigur că nu, fiindcă eu m'am dus mințenăș la feța locului să constatez, și-am aflat că numai pe unul la care lumea-i zice „Scandalagescu” după multele scan-

daluri cari le face, l-au cheștuit o țără fiindcă s'o atins cu vorbe de dnii Maniu și Mihail Popovici.

Păcală: Da pe țără ăla ocoș de cheșchelică, la care i-or dat cu picioru din secretariat pentru anumite socoteli, nu l'or cheștuit?

Tândală: El a scăpat, că i tare iute de picior, da-i vine rându că tare-i hangos, însă lumea i-a dat pace fiindcă a știut că ăsta-i un cățeluș care linge labele altor căței mai mari ca el, și s'au socotit că nu să plătește să să tindă de-un prăodăit ca ăsta care nu-și cunoaște lungul nasului și crede că tocmai din el șade politica țării.

Păcală: Dapoi cu ălalți domnișori cum o fost?

Tândală: Lasă că-ți povestesc eu săptămâna viitoare că acum mă cam doare gura.

Păcală: No atunci servus frate Tândală și nu te supăra că te mai păcălesc câte-odată, doară vezi tu că în toate există o țără sâmbure de adevăr.

Tândală: Servus și la revedere!
Bumbușcă.

Abonați, cetați și faceți
reclamă numai în

„SOLIA”

cea mai serioasă și cea
mai răspândită gazetă
din Județul Hunedoara

Anunț.

Vând sau esarindez

26 jughere pământ

pământ arabil de calitate I-a
aflător în hotarul comunei REA.

Dr. LEO PARASCA
medic
HAȚEG.

Un pian

modern de vânzare,

adresa la administrația ziarului.

De vânzare

1 Timbală în cea
mai bună stare.

Adresa la administrația ziarului.

M. STERN

Magazin de Textile și Incălză minte
cel mai eficient izvor.

au sosit stoffe și tot felul de articole
de textile.

Sandale de dame
și domni.

Pantofi de dame, domni și de copii,
cele mai elegante asortimente.

Magazinul de mode

CAROL ZOBEL

oferă onoratul public un
mare asortiment de:
cravate ultima modă, gulere,
cămășii, pălării, pantofi pt.
bărbați dame și copii

Cetați și răspândiți „SOLIA”